

адміністративні заходи покарання не можуть бути застосовані до працівника поліції, який відмовився виконувати незаконний наказ; поліцейський повинен нести особисту відповідальність за свої дії, а також за незаконні дії або бездіяльність, учинені за його вказівкою; повинна існувати можливість встановлення керівника, який відповідатиме за дії або бездіяльність того чи іншого працівника.

Список використаних джерел

1. Григоренко, І. А. Зарубіжний досвід протидії службовим зловживанням та корупції в діяльності поліції. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2014. № 1. С. 146–155.
2. Interpol (2002). Global standards to combat corruption in police forces/services. URL: <https://policehumanrightsresources.org/content/uploads/2001/01/Global-Standards-to-Combat-Corruption-in-Police-Forces-Services.pdf?x96812>.
3. Parliamentary Assembly (1979). Declaration on the Police, adopted by the Resolution 690 (1979). URL: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=16101>.

Пашковська Марина Віталіївна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ

Першочерговою справою держави та є запобігання корупційним та пов'язаним із корупцією правопорушенням. В діючому антикорупційному законодавстві визначено низку обмежень та заборон (вимог) певних видів поведінки, які висуваються до суб'єктів корупційних правопорушень, порушення яких за змістом є правопорушенням пов'язаним з корупцією.

Так, адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією, є відповідальність за ст. 172-6 КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю» тобто несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за що передбачена адміністративна відповідальність у вигляді штрафу (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП).

Подання декларації – основний вид заходів фінансового контролю полягає у виконанні обов'язку заповнення та направлення річної електронної декларації до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування у терміни, встановлені Законом «Про запобігання корупції». Загальний термін подання декларації – до 1 квітня року, наступного за звітним. Така декларація охоплює звітний

рік (період з 1 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року (ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції») [1].

Подані декларації включаються до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що формується та ведеться НАЗК. Інформація про особу в Реєстрі зберігається упродовж всього часу виконання цією особою функцій держави або місцевого самоврядування, а також упродовж п'яти років після припинення виконання нею зазначених функцій, крім останньої декларації, поданої особою, яка зберігається безстроково.

Поважними причинами несвоєчасного подання декларації, як правило, можуть визнаватися:

- перебування за межами України;
- перебування під вартою [2];
- виконання завдань в інтересах оборони України під час дії особливого періоду, безпосередньою участю у веденні воєнних (бойових) дій, у тому числі на території проведення антитерористичної операції та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, направленням до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національних контингентів або національного персоналу, подають таку декларацію за звітний рік протягом 90 календарних днів із дня прибуття до місця проходження військової служби чи дня закінчення проходження військової служби, визначеного ч. 2 ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (ч. 5 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції»).

Поважність причин неподання декларації встановлюється судом у кожному конкретному випадку.

У разі притягнення суб'єкта декларування до відповідальності за неподання, несвоєчасне подання декларації або в разі виявлення у ній недостовірних відомостей суб'єкт декларування зобов'язаний подати відповідну декларацію з достовірними відомостями (ч. 4 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції») [1].

З метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, уповноваженими суб'єктами проводяться:

- 1) перевірка фактів своєчасності подання декларацій;
- 2) перевірка декларацій на наявність конфлікту інтересів.

Органи Національної поліції та Національне агентство з питань запобігання корупції уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією передбачені статтями ст. 172-4–172-9 КУпАП.

Відповідно до вимог ч. 3 ст. 38 КУпАП адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією,

може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Днем виявлення правопорушення, пов'язаного з корупцією, є день складення спеціально уповноваженим суб'єктом у сфері протидії корупції (прокурором) протоколу про таке правопорушення.

Відповідно до ч. 1 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» Особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а» і «в» пункту 2, пункті 5 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції, декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством.

Прикладом несвоєчасного подання декларації є постанова Буського районного суду Львівської області від 19 квітня 2018 року.

ОСОБА 2, будучи депутатом Буської районної ради Львівської області, відповідно до Постанови № 36 Буської районної виборчої комісії від 26.11.2015 р., відповідно до підпункту «б» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», являючись суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, в порушення вимог ч. 1 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції», несвоєчасно, без поважних причин подав декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а саме: 02.05.2017 року о 20.43 год., чим вчинив адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, відповідальність за яке передбачена ч. 1 ст. 172-6 КУпАП [3].

Як вбачається з даних Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, ОСОБА 2 подав щорічну декларацію за 2016 рік лише 02.05.2017, о 20:43 год., тобто несвоєчасно.

Поважні причини щодо несвоєчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2016 рік у ОСОБА 2 відсутні [3].

Адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 172-6 є правопорушенням з формальним складом, для констатації наявності якого встановлення суспільно-небезпечних наслідків не вимагається, і суб'єктивна сторона якого може виявлятися як в умисній так і в необережній формі вини.

При цьому, диспозицією ч. 1 статті 172-6 КУпАП форму вини не конкретизовано, як і не передбачено наслідків за вчинене правопорушення, а відтак, вказане правопорушення, може бути вчинено як умисно, так і з необережності, в тому числі через незнання законодавства. Тому доводи ОСОБА 2 про відсутність суб'єктивної сторони правопорушення є повністю безпідставними, не відповідають вимогам антикорупційного законодавства та не повинні братись до уваги судом.

Крім того, прокурором звернуто увагу суду, що статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції» передбачено визначення двох різних понять, а саме: «корупційного правопорушення» та «правопорушення, пов'язаного з корупцією». Так, правопорушення, пов'язане з корупцією – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Таким чином, порушення встановлених законом вимог, заборон та обмежень вчинене особами, суб'єктами корупційних правопорушень, є правопорушенням, пов'язаним з корупцією, тягне за собою юридичну відповідальність, у випадку неподання декларації – адміністративну передбачену ч. 1 ст. 172-6 КУпАП (стягнення у виді штрафу в розмірі 50-ти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що складає 850 грн.).

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

2. Адміністративна відповідальність за правопорушення пов'язані із корупцією: практич. посіб. / К.Л. Бугайчук, О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.О. Іванцов, С.О. Шатрава. Харків : Харк. нац. ун-т. внутр. справ. 2016. 100 с.

3. Постанова Буського районного суду Львівської області від 19 квітня 2018 року (Єдиний унікальний номер № 440/309/18, провадження №3/440/140/2018) URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/73484979>.

Пеліхос Євген Миколайович,
керівник, адвокат адвокатського бюро

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЗАХИСТ У СПЕЦІАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ (IN ABSENTIA) ЗА КОРУПЦІЙНИМИ ЗЛОЧИНАМИ

Динамічний хід суспільно-подітичних процесів в Україні постійно вимагає від правників належного врегулювання складних правових проблем.

Однією з таких проблем стала необхідність запровадження в кримінальному судочинстві інституту так званого «заочного кримінального провадження».

Так, 7 жовтня 2014 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексу України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти основ національної безпеки, громадської безпеки та корупційні злочини», яким закріплена можливість здійснення